

Gymnasiearbete: ***Epilepsi***

Lärare: Sophie Westberg
Elev: Eimi Snell

Bakgrund och inledning

Epilepsi kan både vara medfött eller uppstå på grund av någon skada vid till exempel olycka.¹

Ett anfall uppstår när en del nevceller i hjärnan är överaktiva, och kan yttra sig i allt från att vara medvetande vid anfallet genom några sekunders frånvaro av nuet och få känslan av att "tappa tråden", till att ha spasmer och/eller bli medvetslös vid anfallet.²

Konsekvenser av ett epileptiskt anfall kan vara allt från inga skador alls till livshotande tillstånd.

Epilepsi är intressant och värt att skriva en uppsats om för att jag som framtida utbildad undersköterska skall ha kundskap om agerandet vid ett epileptiskt anfall.

Syftet med denna uppsats är att få mer insikt hur jag som vårdare bör omhänderta vårdtagaren vid ett epileptiskt anfall.

Frågeställning:

Hur bör en vårdgivare agera vid ett pågående anfall? Vad bör vårdgivare göra efter ett anfall?

1 <http://www.epilepsiforeningennorraskane.se/foreningen/epilepsi.html>

2 <http://www.1177.se/Jamtland-Harjedalen/Fakta-och-rad/Sjukdomar/Epilepsi/?ar=True>

Metod

Jag har valt söka information på internet genom Google.
Jag har sökt i form av "epilepsi", "första gång epileptiskt anfall" och "epilepsi+svälja+tungan".

Mina källor blev; nervsjukdomar.se, en sida som är en del av *Healthcere Nätverket* med artiklar som har att göra med nervsjukdomar, bloggen sjukdom.11665.com, vårdguiden 1177.se, hemsidan för Epilepsiföreningen Norra Skåne, hälsportalen nettdoktor.se samt hemsidan för patienter eller anhöriga pfizerhalsa.se.

Jag valde dessa källor för att få ren information och fakta, tydliggöranden och finna riktlinjer. Jag vill inte ha källor som är baserade på åsikter eller att jag känner att det är propaganda.

Jag tar alltid källor som jag litar på, jag litar på att skribenten av artiklar och blogginlägg kan det hen skriver om eller har validitet från andra källor. Angående hemsidor för föreningar, guider och liknande förutsätter jag att den information som står där är korrekt.

Jag tar alltid de källor jag finner informerande eller för att få bättre förståelse, spelar ingen roll om min tagna källa är privat, officiell eller en organisation.

Upphovsman till mina källor kan vara oklara – men har då valt den källan för mer förtydliganden så att jag själv kan förstå och utforma min uppsats bättre

Resultat och analys

Omvårdnad under ett epileptiskt anfall:

Se till att personen inte skadar sig genom att; den som närvarar vid anfallet ska vara lugn och vänlig, lägg något mjukt under huvudet om underlaget är hårt för personen som fått ett anfall, kläder som sitter nära halsen och magen ska lösgöras, den som närvarar vid ett anfall ska hålla koll på tiden så att man vet hur länge personen har ett anfall.

Saker som *inte* bör göras under ett anfall är att hålla fast armar och ben på den som har kramper, samt inte stoppa in något i munnen på den som har anfall då det kan skada personens tänder och försvåra andningen. Den som närvarar vid anfallet ska inte ge personen något att dricka då den som får anfallet inte kan svälja och upplivningsförsök är onödiga vid ett anfall då anfallet går ofta över av sig själv.

Att en person under ett epileptiskt anfall kan "svälja tungan" är inte sant utan man menar då att tungan kan blockera luftvägarna.³

112 bör kontaktas då om det är okänt att personen som fått ett anfall inte har epilepsi, personen har skadat sig under anfallet, om personen inte vaknar till ordentligt efter anfallet eller om anfallet sker i två minuter eller längre.

Anfall som varar i mer än 30 minuter är ett allvarligt tillstånd och kan vara livshotande.

Om det är känt att personen har långvariga epilepsi anfall kan närvarande person eller sjukvårdspersonal vid anfallet ge diazepam som ges via spruta direkt i blodet eller ge klysma som ges via ändtarmen. Om det inte hjälper bör personen som har anfallet föras snarast till sjukhus.

Omvårdnad efter ett epileptiskt anfall:

När kramperna är över ska personen som fått ett anfall läggas i stabilt sidoläge om personen är medvetslös, samt den som närvarade vid anfallet skall stanna kvar tills anfallet är över så att den som haft anfallet kan tala om hur hen vill bli hjälpt efteråt, är det ett barn som fått anfall ska föräldrarna kontaktas.

Ett epileptiskt anfall är ofta mycket energikrävande för den som får anfallet och kan efteråt vara mycket trött och groggy, så det är bra om personen får vila eller sova efteråt samt hjälp att ta sig hem om anfallet inte skedde hemma.

Är det första gången ett anfall sker ska 112 kontaktas så att personen som fått ett anfall får komma in på utredning.

3 <http://sjukdom.11665.com/sv/halsa/201307/123414.html#.WKQJxTvhDIV>

Diskussion

Att vara med om när någon får ett epileptiskt anfall kan vara en stressande situation, och är då bra att veta hur man som vårdare ska förhålla sig när det händer.

Det kan vara bra att veta hur man bör agera i vårdsnaden av någon både under och efter ett epileptiskt anfall då det finns många blandade riktlinjer som är både falska och/eller sanna, samt många associerar epilepsi med stora kramper och är inte medvetna att ett epileptiskt anfall kan ske mer lindrigt i form av några sekunder i frånvaro.

Det är konstigt att det inte finns mer info om myten att det går att svälja tungan vid ett epileptiskt anfall. Det är ett vanligt uttryck som oftast tas bokstavigt och information om vad som menas med uttrycket är mycket bristfällig.

Jag upplever att jag har fått fram det jag skrev att jag skulle söka information om, det har hjälpt mig att få mer klarhet om vad epilepsi är, innebär samt hur jag som vårdare bör agera.

Mina källor tycker jag är diffusa om vad som menas med vissa uttryck som är felaktiga, det vill säga att jag önskar att det finns mer detaljerad information omkring de myter om epilepsi och vad som menas med dessa myter och uttryck i stället.

Jag hade redan innan jag påböjat mina studier till undersköterska bestämt att skriva om schizofreni i mitt gymnasiearbete, då jag fick veta genom min syster som påböjat utbildningen till undersköterska före mig att gymnasiearbete är obligatoriskt i utbildningen och att kursen går ut på att skriva en uppsats om något som har med undersköterska att göra. Men att skriva om schizofreni kändes onödigt när det väl var dags för mig att också gå kursen gymnasiearbete, då schizofreni tas upp i kurserna psykiatri 1 samt i fördjupningskursen psykiatri. Så då valde jag epilepsi då jag upplever att det inte tas upp så mycket i någon annan kurs som ingår i utbildningen för undersköterska.

Sammanfattning

Epilepsi kan både vara ärftigt eller utvecklas från någon skada. Det finns både icke livshotande anfall, och anfall som är livshotande.

All informationen har jag tagit ifrån internet. Jag litar på mina källor.

Jag har skrivit om omvårdnad vid ett epileptiskt anfall både under och efter. Jag tar även upp vad som bör och icke bör göras vid ett anfall.

Jag är nöjd över den informationen jag fått fram, men önskar mer klagörande om de myter som finns. Jag hade egentligen tänkt att skriva om schizofreni men valde att skriva om epilepsi.

Källor

<http://nervsjukdomar.se/epilepsi/>

<http://sjukdom.11665.com/sv/halsa/201307/123414.html#.WKGBJTvhDIV>

<http://www.1177.se/Jamtland-Harjedalen/Fakta-och-rad/Sjukdomar/Epilepsi/?ar=True>

<http://www.epilepsiforeningennorraskane.se/foreningen/epilepsi.html>

<http://www.netdoktor.se/neurologi/artiklar/hur-visar-sig-epileptiska-anfall/>

<https://www.pfizerhalsa.se/epilepsi/vid-anfall>